

DOCENTENHANDLEIDING

FILM

DE CONCURRENTEN

NMa

Nederlandse Mededingingsautoriteit

Colofon

Auteur: Ton Bielderman

Met dank aan: Stefan Vollering, Pablo Amador Sanchez,
Loes Broer-Nieuwenhuis, Judith van Tartwijk

Vormgeving, opmaak: Uitgeverij ThiemeMeulenhoff, Amersfoort

Illustratieverantwoording

Bleck Media, Houten

Meer informatie

www.deconcurrenten.nl

Eerste druk, eerste oplage

© NMa, Den Haag, 2012

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch,mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorzover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 Auteurswet j° het Besluit van 23 augustus 1985, Stbl., dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO), Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp (www.stichting-pro.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) dient men zich tot de uitgever te wenden. Voor meer informatie over het gebruik van muziek, film en het maken van kopieën in het onderwijs zie www.auteursrechtenonderwijs.nl.

2) HANDLEIDING BIJBEHOREND LESMATERIAAL

2D) KARTELFILM ALS INLEIDING OP KEUZEONDERWERP, PRAKTISCHE OPDRACHT OF PROFIELWERKSTUK

Naar aanleiding van de kartelfilm en het verwerkingsmateriaal kunt u het onderwerp uitbreiden als keuzeonderwerp of gebruiken als intro op een praktische (groeps)opdracht of zelfs een profielwerkstuk

SUGGESTIES KEUZEONDERWERP

Volgens het examenprogramma economie HAVO en VWO” moeten in het curriculum van het schoolexamen een tweetal keuzeonderwerpen worden behandeld. Die onderwerpen kunnen vrij worden gekozen. Vanwege het toegenomen belang van toezichthouders als NMa, NZa, OPTA, AFM en Consumentautoriteit, kan de sectie economie overwegen dit NMa materiaal te gebruiken als basis voor een van de keuzeonderwerpen.

Dat kan overigens op basis verschillende titels. Dat hangt er een beetje vanaf wat de insteek van de sectie zou zijn. Een paar voorbeelden van benadering vindt u hierna.

DE NMA ALS KARTELWAAKHOND

U zou de gehele site of onderdelen daarvan of bepaalde NMa-brochures als verplichte stof in het lesprogramma kunnen opnemen. Het verdient aanbeveling relevante onderdelen te kopiëren en ter beschikking van leerlingen te stellen. Eveneens dient effectief verwerkingsmateriaal te worden ontwikkeld.

DE ROL VAN TOEZICHTHOUDERS IN HET MARKTPROCES

NMa, NZa, OPTA, AFM en Consumentautoriteit hebben allen een geheel eigen benadering in de beoordeling het marktproces. Naast de algemene betekenis van deze toezichthouders kan aandacht worden besteed aan de overeenkomsten en verschillen tussen de genoemde autoriteiten. En aan het belang van onderlinge samenwerking en de aangekondigde fusie tussen NMa, OPTA en Consumentenautoriteit. Het verdient aanbeveling relevante onderdelen te kopiëren en ter beschikking van leerlingen te stellen. Eveneens dient effectief verwerkingsmateriaal te worden ontwikkeld.

DE MEDEDINGINGSREGELS EN HUN BETEKENIS

Nadere uitdieping van de Nederlandse mededingingswet en de Europese mededingingsregels.

Met daarbij ook aandacht voor de historische ontwikkeling van de wetgeving. Onderlinge verwevenheid van, maar ook verschillen tussen de Nederlandse en Europese wetgeving kunnen aan de orde komen. Het verdient aanbeveling relevante onderdelen te kopiëren en ter beschikking van leerlingen te stellen. Eveneens dient effectief verwerkingsmateriaal te worden ontwikkeld.

ECONOMISCHE ORDE EN HET FALEN VAN HET MARKTMECHANISME BIJ ECONOMISCHE MACHT

De belang van toezichthouders om de nadelen van economische marktmacht te bestrijden vinden hun oorsprong in de werking van het marktmechanisme. Naast het marktmechanisme kunt u samen met uw leerlingen de voor- en nadelen van democratische of planmatige budgetmechanismen bespreken.

SUGGESTIES PRAKTISCHE (GROEPS)OPDRACHT

De NMa als kartelwaakhond, de rol van toezichthouders in het marktproces en de mededingingsregels en hun betekenis of de verschillen tussen marktmechanisme en budgetmechanismen kunnen ook onderwerpen zijn voor een praktische (groeps)opdracht.

Voorbeelden:

- Werkstuk over een of meerdere zojuist genoemde onderwerpen
- Leerlingenpresentatie van een of meerdere genoemde onderwerpen in de klas
- Verslaglegging van een bij het onderwerp passend experiment
- Een combinatie van de genoemde voorbeelden

SUGGESTIES PROFIELWERKSTUK

De masterproof voor examenleerlingen is het profielwerkstuk. In sommige scholen moeten de leerlingen het werkstuk presenteren met behulp van bijvoorbeeld een prezi- of powerpointpresentatie of een videofilm.

De kartelfilm en het verwerkingsmateriaal kunnen ook hier worden gebruikt om leerlingen te enthousiasmeren hun profielwerkstuk te baseren op de rol van toezichthouders in het functioneren van de markt. Onderdelen van de film kunnen ook gebruikt worden in een eventuele presentatie van het werkstuk.

Vanzelfsprekend dient de omvang en het niveau van het profielwerkstuk overeen te komen met de vereiste studielast in havo en vwo (80 slu's per leerling). Het ligt voor de hand aansluiting te zoeken bij een maatschappelijk vraagstuk. Dat kan in algemene zin zijn, maar ook door uit te gaan van een concreet maatschappelijk voorbeeld zoals de bouwfraude, het bierkartel, het wasmiddelenkartel of de problematiek van de garnalenvissers. Bijvoorbeeld:

Onderwerp Bierkartel

Hoofdvraag Hoe en waarom trad de Europese Commissie op tegen de kartelvorming van bierbrouwers?

Deelvraag 1 Wat is kartelvorming en welke kartelvormen kun je onderscheiden?

Deelvraag 2 Welke kartelafspraken maakten de bierbrouwers?

Deelvraag 3 Waarom maakten de bierbrouwers deze kartelafspraken?

Deelvraag 4 Wie was de marktleider en wat was de rol van de marktleider in dit kartel

Deelvraag 5 Wat waren de gevolgen van het kartel voor de horeca, de consument en toeleveringsbedrijven?

Deelvraag 6 Hoe kwam het kartel aan het licht en welke rol speelde de clementieregeling?

Deelvraag 7 Hoe trad de Europese Commissie (EC) tegen dit kartel op en hoe hoog waren de boetes?

Deelvraag 8 Wat waren de gevolgen van het EC-ingrijpen voor de horeca, de consument en toeleveringsbedrijven?

Deelvraag 9

Conclusie

Bronvermelding